

Силабус навчальної дисципліни
«Нанорозмірні модулі безпілотних літаючих апаратів»
Освітньо-професійна програма:
«Програмно-апаратні засоби криптографічного захисту
безпілотних аерокосмічних комплексів»
Спеціальність: 153 Мікро- та наносистемна техніка
Галузь знань: 15 Автоматизація та приладобудування

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	Блок альтернативних вибірових дисциплін
Курс	Третій
Семестр	П'ятий
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/загальна кількість годин	4 кредити/120 годин
Мова викладання	Українська, англійська
Що буде вивчатися (предмет навчання)	Наукові принципи та перспективи розвитку мікро- та наноелектроніки, фізичні основи її нового напрямку – наноелектроніки, що охоплює галузі одноелектроніки, квантоворозмірних автоматів, спінелектроніки, молекулярну електроніку, а також їх науково-технічне запровадження в електронних модулях безпілотних літаючих апаратах (БПЛА)
Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)	Сучасна наноелектроніка, зокрема в апаратурі БПЛА, ґрунтується на наукових знаннях. Високоосвічена особистість, що володіє науковими та інженерними знаннями, має унікальні можливості забезпечувати науково-технічний прогрес, розробляти і впроваджувати перспективні ідеї нанотехнологій в БПЛА.
Чому можна навчитися (основні результати навчання, які можна досягти, зокрема, в сукупності з іншими дисциплінами)	Описувати принцип дії за допомогою наукових концепцій, теорій та методів та перевіряти результати при проектуванні та застосуванні приладів, пристроїв та систем електроніки. (ПРН 1 ОПП) Оцінювати характеристики та параметри матеріалів електронної техніки, розуміти основи твердотільної електроніки, електротехніки, аналогової та цифрової схмотехніки, перетворювальної та мікропроцесорної техніки.(ПРН 4 ОПП) Дотримуватися норм сучасної української ділової та професійної мови.(ПРН 14 ОПП) Демонструвати поглиблені знання в таких областях електроніки як теорія інформації та кодування, електронних сенсорів та актюаторів, мікрохвильова електроніка, електронні вбудовані системи.(ПРН 19 ОПП) Демонструвати знання з моделювання та налаштування бездротових мереж Інтернету речей.(ПРН 22 ОПП)

Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)

Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.(ЗК 2 ОПП)
Здатність спілкуватися українською мовою як усно, так і письмово.(ЗК 3 ОПП)
Здатність спілкуватися іноземною мовою.(ЗК 4 ОПП)
Здатність поглиблювати знання в області сучасної електроніки.(ЗК 16 ОПП)
Здатність інтегрувати знання фундаментальних розділів фізики та хімії для розуміння процесів твердотільної, функціональної та енергетичної електроніки, електротехніки.(ФК 3 ОПП)
Здатність визначати та оцінювати характеристики та параметри матеріалів електронної техніки, аналогових та цифрових електронних пристроїв для проектування мікропроцесорних та електронних систем.(ФК 9 ОПП)
Здатність аналізувати та проектувати вбудовані системи з використанням широкого спектра датчиків та актуаторів.(ФК 12 ОПП)

Навчальна логістика

Зміст дисципліни:

Історична довідка розвитку чотирьох поколінь електроніки: вакуумної, напівпровідникової (транзисторної), інтегральної мікроелектроніки та наноелектроніки. Сучасна фізична картина світу і впровадження Інтернету речей для зв'язків різних галузей знань. Елементарні частинки, їх хвильова природа і дуалізм (суперечність) в твердотільній електроніці. Заряди, маси і магнітні моменти елементарних частинок. Взаємодія електростатичної (кулонівської) блокади і тунелювання в цифрових нанорозмірних модулях для реалізації логічних функцій.

Основні типи нанокристалічних структур: 0D – нульвимірні квантові точки мажоритарних наносхем, 1D – одновимірні нанотрубки (комутаційні нанопровідники, оптичні волокна), 2D – двовимірні наноплівки (ізоляційні багатопарові наноструктури) та 3D – тривимірні полікристали (інформаційні кубіти). Трансформація властивостей наноструктур в залежності від кількості атомів в об'ємі і на поверхні.

Спінтроніка, у якій для збереження бінарної інформації використовується значення спіну елементарних частинок.

Нанорозмірні магнітоопори для запису/читання в енергонезалежних мобільних запам'ятовуючих пристроях.

Фулерони і вуглицеві нанотрубки для ізоляції та електропровідності уніполярних нанотранзисторів. Використання в наномодулях Інтернету речей наномасштабованих напівпровідників і металів.

Однелектронні транзистори (ОЕТ), їх принцип дії, заснований на однелектронному (по одному) резонансному, безінерційному (≥ 10 ТГц) тунелюванні і кулонівській блокаді двох електронів, котрі кодують один біт інформації. Наближення масштабування нанорозмірних комплементарних із структурою метал-окисел-напівпровідник транзисторів (МООНТ) і ОЕТ до нижньої межі працездатності.

Передумови зародження молекулярної (органічної) полімерної наноелектроніки. Нанорозмірні (на квантових точках) світлодіодні органічні індикатори інформації. Молекулярні логічні елементи на основі ротоксану. Молекулярний нанотранзистор з щонайменшим енергоспоживанням.

Квантовий комп'ютерінг, кубіти та їх суперпозиції. Перспективи квантових обчислень в нанорозмірних модулях БПЛА.

Види занять: Лекції, практичні і лабораторні заняття.

Методи навчання: методи проблемно-розвиваючого навчання, які ґрунтуються на принципах цілеспрямованості, використанні показового, діалогічного, евристичного, дослідницького та програмованого методів; інтерактивні методи навчання (метод групової роботи, синектика, дискусії, метод проектів), які сприяють розвитку творчої та пізнавальної діяльності в контексті спрямованості навчальної дисципліни на проектування систем та їх складових елементів; методики тренінгового навчання у вигляді виконання пошукових, розрахункових та творчих завдань з використанням сучасних інформаційних технологій, роботи з базами бібліографічних, статистичних та інших видів даних, що використовується, зокрема, при виконанні контрольної (домашньої) роботи; елементи технологій дистанційного навчання з використанням засобів комп'ютерної техніки, телекомунікацій та веб-технологій.

Форми навчання: очна, дистанційна, змішана.

Пререквізити	Загальні знання з дисциплін: «Фізика», «Вища математика», «Фізичні основи твердотільної мікро- та наноелектроніки».
Пореквізити	«Мікропроцесорна та мікроконтролерна техніка», «Автоматизоване проектування пристроїв мікро- та наносистемної техніки», «Прогресивні технології побудови мікро- та наносистемної техніки»
Інформаційне забезпечення з фонду та репозитарію НТБ НАУ	Науково-технічна бібліотека НАУ: 1. Назаров О.М. Наноструктури та нанотехнології: навч. пос. / МОН України, НАУ, 2012. – 248 с. 2. Заячук Д.М. Нанотехнології і наноструктури: навч. пос. / МОН України, НУ «Львівська політехніка», 2009. – 588 с. 3. Поплавко Ю.М. Мікроелектроніка і наноелектроніка: навч. пос. / К.: НТУУ, «КПІ», 2010. – 160 с.
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Комп'ютерні класи, лабораторії, інтерактивний кабінет кафедри електроніки, робототехніки і технологій моніторингу та інтернету речей, Факультету аеронавігації, електроніки та телекомунікацій.
Семестровий контроль, екзаменаційна методика	Диференційний залік у п'ятому семестрі. Детальна інформація, щодо методології оцінювання навчальних досягнень міститься в робочій програмі навчальної дисципліни. На першому занятті студентам пояснюють специфіку оцінювання визначеної дисципліни. Із загальними положеннями рейтингової системи оцінювання набутих студентом знань та вмінь можна ознайомитись за посиланням http://kafelec.nau.edu.ua/Materialu/Correspondence%20of%20scores%20on%20the%20national%20scale.pdf
Кафедра	Електроніки, робототехніки і технологій моніторингу та Інтернету речей (ЕРМІТ)
Факультет	Аеронавігації, електроніки та телекомунікацій (ФАЕТ)
Викладач	МЕЛЬНИК ОЛЕКСАНДР СТЕПАНОВИЧ Посада: доцент Науковий ступінь: кандидат технічних наук Профіль викладача: http://kafelec.nau.edu.ua/sklad_melnyk-ukr.html Тел.: +380672130308 E-mail: oleksandr.melnyk@npp.nau.edu.ua Робоче місце: 3.407
Оригінальність навчальної дисципліни	Дисципліна розроблена на основі класичних та сучасних англomовних та українomовних джерел.
Лінк на дисципліну	https://classroom.google.com/c/MzIwMTUwMjYzMtMx?hl=ru&cjc=3nyo73e